

Memo Fysiek Domein / Herenweg - Gageldijk

In de commissie Fysiek Domein van 6 december 2021 is een raadsvoorstel voor de aanvullende financiering van het project Herenweg Gageldijk besproken.

Tijdens en na de commissievergadering is een aantal aanvullende technische vragen gesteld, waar het college toegezegd heeft op terug te komen. In deze memo beantwoorden alle vragen op hoofdlijnen

In deze RIB informeren wij u over de volgende onderwerpen:

1. Onderzoek riolering Gageldijk in relatie tot klimaatbestendigheid
2. Onderzoek percelen Gageldijk
3. Kunststof pompputten
4. Technische inspecties oplevering riolering
5. Transportkosten Utrecht
6. Stedin
7. Schademeldingen aan woningen
8. WOB-verzoek
9. Technische vragen Vechtse Verbond

Project vervanging riolering Herenweg / Gageldijk

In 2015 heeft de raad besloten om bij de aanleg van de nieuwe riolering aan de Gageldijk niet te kiezen voor een gescheiden rioleringsstelsel. In het Basis Rioleringsplan (BRP) van 2016 is hierover het volgende opgenomen: *“omwille van de aard van het afstromende hemelwater is afkoppelen niet gewenst”*.

Zoals eerder aangegeven zijn we bij de start van het project Herenweg/Gageldijk uitgegaan van onjuiste gegevens. Zo bleken de huisaansluitingen lager te liggen dan het nieuw aan te leggen hoofdriool. Ook was er onduidelijkheid over de hoeveelheid aan hemelwater, afkomstig van de verharde particuliere percelen, dat op het riool geloosd wordt. Dit bleek fors meer te zijn dan waar rekening mee gehouden was. We hebben toen nader onderzoek laten uitvoeren. Uit het onderzoek volgde de conclusie dat het gerealiseerde rioolstelsel aangelegd is volgens de uitgangspunten uit het BRP 2016 en dat het rioolstelsel bedoeld is voor de afvoer van de in het BRP 2016 vermelde hoeveelheid dwa (droogweerafvoer) en het vermelde regenwater.

1. Onderzoek riolering Gageldijk in relatie tot klimaatbestendigheid

In het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan 2022-2026, welke we in Q1 ter besluitvorming aan de raad voorleggen, is opgenomen dat we in onze hele gemeente onderzoek gaan doen naar de klimaatbestendigheid van ons rioleringsstelsel. De vraag is in hoeverre het stelsel toekomstbestendig is in relatie tot de klimatologische ontwikkelingen.

Het klimaat verandert sneller dan waar eerder (bij de start van het project Herenweg/Gageldijk) vanuit werd gegaan. Richting 2050 moeten we rekening houden met buien van 70 mm per uur (T=100), die gemiddeld één keer per mensenleven zouden voorkomen in een gebied. De vraag is hoe ons rioolstelsel bij een dergelijke bui functioneert en welke eventuele aanvullende maatregelen in de toekomst genomen moeten worden.

Voor het rioleringsstelsel aan de Gageldijk trekken we dit onderzoek naar voren en starten we in Q1 van 2022. De reden hiervoor is dat er vragen en meldingen zijn over het functioneren van de riolering na de vervanging. Op deze manier kunnen we het onderzoek naar de klimaatbestendigheid en het onderzoek naar de oorzaken van de meldingen combineren. We willen alle meldingen en klachten graag afhandelen. Daarvoor is het belangrijk om te weten wat mogelijke oorzaken en oplossingen zijn.

We verwachten de resultaten van het totale onderzoek eind 2022 beschikbaar te hebben. De resultaten van het deelonderzoek Gageldijk verwachten we in de loop van het eerste kwartaal van 2022 te presenteren, inclusief de eventuele adviezen die uit het onderzoek volgen.

Doel van dit onderzoek is inzicht te krijgen in het functioneren van het gehele stelsel, aan de Gageldijk, nu en in de toekomst. In januari krijgen we inzicht in de kosten van het onderzoek.

De onderzoeksvraag voor het onderzoek naar het rioolstelsel Gageldijk luidt:

- Onderzoek hoe het rioolstelsel bij extreme buien functioneert en met welke eventuele aanvullende maatregelen we in de toekomst rekening moeten houden. In dit onderzoek wordt o.a. gekeken naar de hoofdriolering, de capaciteit van de aanwezige pompputten, de externe riool overstort, de invloed van diverse drukriolen op het vrij verval stelsel Gageldijk, het aangesloten verhard oppervlak én de huisaansluitingen van de woningen op de hoofdriolering.
- Neem in het onderzoek een nulmeting mee, van het huidige functioneren van de riolering bij neerslag, zodat we een goede vergelijking kunnen maken.
- Breng op basis van de resultaten advies uit over maatregelen die we de komende periode tot 2050 zouden moeten nemen voor een goed functionerend rioolsysteem.

2. Onderzoek percelen Gageldijk

Vanuit een perceel aan de Gageldijk is in de zomer van 2021 voor het eerst melding gemaakt van water- en riooloverlast na de aanleg van de nieuwe riolering. Wij hebben de volgende acties ondernomen:

- Om wateroverlast op het perceel te verminderen, hebben wij een goot laten aanleggen langs het fietspad ter hoogte van de 4 betreffende percelen aan de Gageldijk. Hiermee vangen we het grootste gedeelte van het hemelwater dat van het fietspad afkomt op. Deze goot voert het water af naar de sloot aan de overkant van de weg. Daarnaast hebben we geconstateerd dat het eerdergenoemde perceel lager ligt dan omliggende percelen. Omdat hemelwater naar het laagste punt stroomt, is het perceel erg kwetsbaar. Dit kunnen wij als gemeente niet voorkomen.
- Naar aanleiding van de melding over overlast van de riolering hebben we een aantal onderzoeken laten uitvoeren naar de mogelijke oorzaak van de ervaren klachten. We hebben met betrokken inwoner nog geen overeenstemming kunnen bereiken over oorzaak en gevolg. Daarom hebben wij aangeboden een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar de ervaren klachten en mogelijke oorzaken van de melding. Dit onderzoek omvat tevens de aansluiting van vier woningen op de Gageldijk op de riolering.

Het startgesprek tussen aannemer, inwoner en gemeente heeft reeds plaatsgevonden. De aannemer komt in de loop van januari terug met een plan van aanpak en bijbehorende offerte.

3. Kunststof pompputten

In de oorspronkelijke tekeningen van het rioleringsstelsel Gageldijk waren betonnen pompputten opgenomen. Tijdens de werkzaamheden bleek echter dat hier geen ruimte voor was en dat we op zoek moesten naar een alternatief. We hebben in overleg met de aannemer gekozen voor kunststof pompputten, deze nemen minder ruimte in.

Bij de opname van het werk zijn bij beide putten vervormingen geconstateerd in de wand en bodem. De vervormingen kunnen zijn ontstaan tijdens het plaatsen en/of door de gronddruk naderhand. De daadwerkelijke oorzaak is niet met zekerheid vast te stellen.

Om te beoordelen of het alleen vervorming van de putten betreft en dit geen verdere invloed heeft op het functioneren van de putten, hebben we in september 2021 nader onderzoek uitgevoerd. Tijdens dit onderzoek zijn de putten geheel droog gepompt en is er geen lekkage aangetroffen. Ook de afsluiters in de putten functioneren goed. Conclusie van het onderzoek was dat de putten goed functioneren en dat de vervorming op dit moment geen nadelige gevolgen heeft voor het verder functioneren van de pompputten. Het inspectierapport van de pompputten is op aanvraag in te zien.

Met de aannemer zijn we overeengekomen dat als de pompputten de komende 5 jaar toch verslechteren en de functionaliteit ervan in gevaar komt, we een tegemoetkoming in de kosten krijgen van de aannemer van max € 25.000,-.

We gaan de pompputten de komende jaren monitoren. Hiervoor hebben we een monitoringsplan gemaakt. De insteek is om de putten de komende twee jaar regelmatig te monitoren middels een 3D meting. Dit stelt ons in staat zeer nauwkeurig te meten of er wijzigingen optreden in de situatie van de vervormingen. Treedt er binnen deze twee jaar geen wijziging op in het functioneren, dan

verlagen we de intensiteit van het monitoren. Mocht na 5 jaar blijken dat de pompputten nog altijd goed functioneren, kunnen we veronderstellen dat de pompputten goed zullen blijven functioneren.

De kosten voor het monitoren van de pompputten vangen we op binnen de begroting.

4. Technische inspecties oplevering riolering

Van elke aangebrachte rioolstreng (van inspectieput naar inspectieput) is een inspectie uitgevoerd. Een rioolinspectie bestaat uit video- en fotobeelden en een rapportage van de waargenomen kwaliteit van het aangelegde riool. Tijdens de inspectie wordt onder andere gekeken naar de onderlinge buisverbindingen, naar de verhanglijn (stroomt de buis goed af), of de aangesloten huisaansluitingen waterdicht zijn, naar lekkages, scheuren of waterstand in de buis. Uit de rioolinspectie is naar voren gekomen dat alle strengen voldoen aan de gestelde eisen en geen aanleiding geven voor een afkeur of herleggen van de riolering.

Naast de inspectiebestanden is er een revisietekening van het riool gemaakt. Op de revisietekening staat hoe het riool uiteindelijk aangelegd is, daarnaast geeft de revisie inzicht in eventuele afwijkingen ten opzichte van het ontwerp. De inspectieresultaten en de revisie zijn op aanvraag in te zien.

5. Transportkosten Utrecht

We hebben een aantal keuzes gemaakt en aanpassingen doorgevoerd om door te kunnen gaan met de aanleg van de riolering. We hebben toen onder andere besloten het afvalwater te blijven afvoeren naar Utrecht en niet naar Maarsse.

De transportkosten worden berekend op basis van werkelijk verpompte hoeveelheden rioolwater. Begin januari 2022 is bepaald hoeveel water er in 2021 vanaf de Gageldijk naar de gemeente Utrecht getransporteerd is, dit is gedaan op basis van debietgegevens van de gemalen. Hiervoor geldt dat de maand mei 2021 de eerste maand is waarin debietgegevens volledig geregistreerd zijn. Op basis van de periode mei tot en met december 2021 is een gemiddelde bepaald, welke ook voor de periode januari t/m april 2022 geldt. In totaal is er 48.550 m3 water afkomstig uit gemeente Stichtse Vecht verpompt naar gemeente Utrecht.

Conform bestaande afspraken betalen we € 0,52 per kubieke meter water. Dit betekent dat de transportkosten voor 2021 neerkomen op € 25.246. Deze kosten worden gedekt vanuit de exploitatie en hebben geen invloed op de projectkosten Herenweg/Gageldijk.

Het uitgangspunt is dat we het afvalwater de komende jaren alsnog richting het eindgemaal in Maarsse brengen. Voor de tussenliggende periode gaan we over de transportkosten in gesprek met de gemeente Utrecht. De huidige bekostiging is gebaseerd op verouderde afspraken. In onderling overleg is afgesproken om nieuwe afspraken op te stellen.

6. Stedin

Ten tijde van de werkzaamheden voerde Stedin proefboringen uit omdat zij in de toekomst de kabels wilden verzwaren. Op dat moment was niet bekend wat hun planning was. Ook was niet inzichtelijk op welke wijze (boren of graven) de nieuwe kabel aangebracht zou worden en op welk tracé de kabel zou komen te liggen. Wij hebben hierop onze werkzaamheden stil gelegd. Stedin adviseerde ons kort daarop om door te gaan met onze werkzaamheden omdat zij zelf nog geen zicht hadden op de planning en dit ook nog 2 jaar kon duren. Omdat wij zelf ook tegen een aantal problemen opliepen, hebben we toch besloten de werkzaamheden stil te leggen.

In overleg met de gemeente begint Stedin met haar werkzaamheden aan de Gageldijk. We verwachten dat Stedin binnenkort gaat starten. We communiceren hier tijdig over naar de buurt en de bewonersvereniging.

De vraag die nog niet is beantwoord, is wanneer Stedin had kunnen weten wanneer ze de kabels aan de Gageldijk zouden gaan vervangen. Tijdens de voorgesprekken over de vervanging van de riolering aan de Gageldijk in 2016/2017 hebben ze er nog geen melding van gemaakt.

Inmiddels is duidelijk dat we sowieso niet alle kosten die we door het vertragen van de werkzaamheden (€ 600.000,-) hebben moeten maken, op Stedin kunnen verhalen omdat de

vertraging ook ontstaan is door de eerder hierboven genoemde tegenslagen. We zijn en blijven in gesprek met Stedin.

7. Schademeldingen aan woningen

Er is een tiental schademeldingen binnengekomen van woningen aan de Gageldijk. Van een aantal van deze woningen is voor aanvang van het project een 0-meting gedaan. Dit zijn woningen die binnen een straal van 10 meter van de weg liggen.

Het is op dit moment niet bekend hoe groot de schade is, welk deel van de schademeldingen inderdaad te wijten is aan de werkzaamheden, welk deel gedekt wordt door de verzekering én of en hoeveel wij zelf moeten betalen.

De gemeente streeft ernaar om als opdrachtgever de verzekering van het project en alle projectschade die derden hiervan kunnen ondervinden (zoals tril- en verzakkingsschade) bij haar verzekeringsmaatschappij Raetsheren van Orden te Alkmaar, onze verzekeringsmakelaar, onder te brengen. Dat geldt ook voor dit project.

Na ontvangst van een aansprakelijkstelling wordt deze doorgestuurd naar de CAR- verzekering.¹ De zaak wordt door de vanuit de verzekering ingeschakelde schade-expert beoordeeld aan de hand van een huisbezoek en het opmaken van een rapport. De verzekering beslist op advies van de expert over het wel of niet of gedeeltelijk toewijzen van de claim.

Uitbetaling vindt gewoonlijk plaats middels een vaststellingsovereenkomst over de schadehoogte met de claimant.

Kosten: Afhankelijk van de duur van het project kan de afhandelingsduur een half jaar tot 1 of 2 jaar bedragen. Wij hebben nog geen zicht op de te verwachten schade en hoeveel hiervan ten laste van de gemeente komt.

8. WOB-verzoek

In relatie tot het project Herenweg-Gageldijk is een WOB-verzoek ingediend. Vanwege de grote omvang van het WOB-verzoek, is de uitvoering in handen gelegd van een extern bureau. De kosten hiervoor zijn geraamd op € 20.000,-. De kosten die we maken voor WOB-verzoeken komen altijd ten laste van het desbetreffende taakveld.

¹

Met een Construction All Risk (CAR) verzekering verzekert men de schade die een (zelfstandig) aannemer, constructeur, opdrachtgever of architect veroorzaakt tijdens de bouw of verbouw van een bouwwerk of kunstwerk of een ander project. Schade aan het bouwwerk zelf is gedekt. Net als schade aan hulpmaterialen, zoals steigers en gereedschappen. Schade veroorzaakt aan bezittingen en eigendommen van derden niet altijd. Dat hangt van de polis af. Dit laatste onderdeel wordt dan ondergebracht in een stukje AVB-verzekering (aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven) dat als het ware wordt meegenomen in de CAR-verzekering. De gewone AVB-verzekering (voor de gemeente nu lopend bij Melior te Oldenzaal) geeft vrijwel nooit dekking als er een CAR-verzekering van kracht is.

9. Technische vragen

Naast bovenstaande onderwerpen, is er ook een aantal technische vragen gesteld rondom bron- en retourbemaling.

Op de Herenweg-Gageldijk is tijdens de uitvoering bronbemaling toegepast. Hiermee zorgen we ervoor dat we het riool in den droge kunnen aanbrengen. Tijdens het bronneren wordt de omgeving nauwlettend in de gaten gehouden met name op de wijziging van de grondwaterstand. Deze controle wordt gedaan middels het uitlezen van daarvoor geplaatste peilbuizen. Wanneer bebouwing dicht bij bronnering staat en het een fundering betreft op houten palen passen we een retourbemaling toe. Retourbemaling zorgt ervoor dat het grondwaterniveau op peil blijft ondanks de toegepaste bronnering.

We hebben op verschillende locaties en op verschillende momenten retourbemaling uitgevoerd ter bescherming van de fundering. Dit om alle risico van beschadiging van houten palen te voorkomen. Houtoxidatie treedt op als hout in aanraking komt met zuurstof. Voor het volledig doorrotten (en daarmee bezwijken) van een paalfundering, is ca. 5 jaar droogstand nodig. De eventuele droogstand als gevolg van de werkzaamheden heeft hooguit enkele weken geduurd. Uit voorzorg hebben we dus wel op verschillende locaties en op verschillende momenten retourbemaling uitgevoerd.

Voor de start van het project hebben we geïnventariseerd welke percelen een betonnen fundering hadden en welke een houten fundering. We weten dat hier een overzicht van is gemaakt, maar kunnen nu niet controleren in hoeverre de inventarisatie compleet is geweest. Ook hebben we gekeken naar de afstand van de aanliggende percelen ten opzichte van de werkzaamheden. Boot ingenieurs heeft een bemalingsadvies ten behoeve van de werkzaamheden opgemaakt. Hierop heeft de firma KOOP Watermanagement een bemalingsplan opgesteld. We hebben bij de woningen peilbuizen geplaatst en tijdens de werkzaamheden verschillende controles naar de waterstanden uitgevoerd. Op basis van de resultaten van deze metingen konden we de bemaling waar nodig aanpassen. Deze controles zijn nauwkeurig bijgehouden.

Gaande de werkzaamheden, toen de omstandigheden anders bleken te zijn dan verwacht, is het bemalingsadvies aangepast naar de nieuwe omstandigheden en is een aangepast bemalingsplan opgesteld. We hebben bij het hervatten van de werkzaamheden besloten om ongeacht de omstandigheden vanaf dat moment overal retourbemaling toe te passen.